

Opgave 2 De publieke opinie over politiek en overheid

Bij deze opgave horen de tabellen 1 en 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft onderzoek gedaan naar de publieke opinie en heeft daarbij onder andere gekeken naar de opvattingen van burgers over het functioneren van politiek en overheid.

Bekijk tabel 1.

Bijna 80 procent van de respondenten geeft aan in sommige situaties voor een referendum te zijn. In hoeverre een referendum als wenselijk wordt gezien, is onder andere afhankelijk van de visie op politieke participatie. De ontwikkelingstheorie en de instrumentele theorie hebben elk een verschillende visie op de wenselijkheid van politieke participatie.

- 1p 9 Leg uit vanuit welke visie op politieke participatie een referendum vooral als **wenselijk** zal worden gezien. Gebruik in je uitleg een kenmerk van de gekozen visie.
- 1p 10 Leg uit vanuit welke visie op politieke participatie een referendum vooral als **onwenselijk** zal worden gezien. Gebruik in je uitleg een kenmerk van de gekozen visie.

Bekijk tabel 2.

Uit tabel 2 blijkt dat er verschillen zijn in de opvattingen over politiek en overheid tussen hoger en lager opgeleiden. Stel dat je zou willen onderzoeken welke verklaringen er zijn voor die verschillen.

- 4p 11 – Geef twee verschillen in opvattingen over politiek en overheid tussen hoger en lager opgeleiden zoals weergegeven in tabel 2.
– Geef voor elk verschil een mogelijke verklaring. Gebruik bij elke verklaring een verschillend politicologisch kernconcept.

De gegevens uit tabel 1 en 2 kunnen opgevat worden als een maatschappelijk vraagstuk. Dit vraagstuk kan met behulp van de hoofd- en kernconcepten van maatschappijwetenschappen ook beschreven worden als een vraagstuk van binding en verhouding.

- 4p 12 Leg met behulp van tabel 1 en 2 uit dat er sprake is van een bindingsvraagstuk en een verhoudingsvraagstuk. Gebruik in je uitleg:
– bij het ene vraagstuk een resultaat uit tabel 1 en bij het andere vraagstuk een resultaat uit tabel 2;
– bij het ene vraagstuk een politicologisch kernconcept en bij het andere vraagstuk een sociologisch kernconcept.

Opgave 2 De publieke opinie over politiek en overheid

tabel 1

Opvattingen over de politiek en de overheid, bevolking van 16 jaar en ouder, 2000-2011 (in procenten)¹⁾

	2000	2002	2004	2006	2008/ 2009	2010/ 2011
Is het (zeer) eens met 'de Nederlandse overheid functioneert goed'.	60	34	36	54	64	55
Is het eens met 'mensen als ik hebben geen enkele invloed op wat de regering doet'.	52	49	54	50	51	50
Is het eens met 'ik denk niet dat Kamerleden en ministers veel geven om wat mensen zoals ik denken'.	50	46	51	46	41	43
Is het eens met 'Kamerleden letten te veel op het belang van enkele machtige groepen, in plaats van op het algemeen belang'.	59	60	64	59	56	61
Vindt dat de inspraak van de burgers in het bestuur van gemeente en provincie 'veel' of 'een beetje' groter moet worden.	72	71	69	66	59	61
Is het (zeer) eens met 'de burgemeester moet worden gekozen door de inwoners van de gemeente'.	- ²⁾	73	-	-	70	71
Is het (zeer) eens met 'over sommige, voor ons land belangrijke beslissingen moet door de kiezers zelf worden gestemd, het zogenaamde referendum'.	-	81	-	-	79	79
Is het (zeer) eens met 'wat we nodig hebben zijn minder wetten en instellingen en meer moedige, onvermoeibare en toegewijde leiders waar het volk vertrouwen in kan hebben'.	31	-	59	54	53	54

noot 1 Als percentage van alle antwoorden, inclusief 'weet niet'.

noot 2 Voor alle streepjes geldt: gegevens ontbreken.

naar: Sociaal en Cultureel Planbureau (2011)

tabel 2

**Verschillen in opvattingen over de samenleving in 2010-2011
gekoppeld aan opleidingsniveau (scores op een schaal van 0-100)**

	vertrouwen in de rechtspraak ¹⁾	voor de multiculturele samenleving ²⁾	de overheid doet ons tekort ³⁾	voor sterke leiders ⁴⁾
lager opgeleiden	47	45	61	57
middelbaar opgeleiden	52	52	56	48
hoger opgeleiden	61	64	46	39

noot 1 Vertrouwen in de rechtspraak = score op een schaal van 0 ('geen enkel vertrouwen') tot 100 ('alle vertrouwen')

noot 2 De aanwezigheid van verschillende culturen is winst voor onze samenleving: score op een schaal van 0 ('zeer oneens') tot 100 ('zeer eens')

noot 3 De overheid doet onvoldoende voor mensen zoals ik: score op een schaal van 0 ('zeer oneens') tot 100 ('zeer eens')

noot 4 Het zou goed zijn als het bestuur van het land werd overgelaten aan enkele krachtige leiders: score op een schaal van 0 ('zeer oneens') tot 100 ('zeer eens')

naar: Sociaal en Cultureel Planbureau (2011)